17.11.2020

Valtatien 3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala
YVA JA YLEISSUUNNITELMA

Muistio arviointityöpajasta
29.9.2020

TEAM LEMPI

RAMBOLL

SITOWISE

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Työpaja Sääksjärven koululla 29.9.2020

- Vt 3 parantaminen välillä Lempäälä – Pirkkala –hankkeesta järjestettiin ympäristövaikutusten arvioinnin työpaja Lempäälässä Sääksjärven koululla tiistaina 29.9.2020 klo 17.30-20.

- Osallistujia työpajassa oli 38 henkilöä.

- Työpajan järjestelyissä ja käytännön toimissa paikan päällä huomioitiin koronaturvallisuus: kasvomaskeja ja käsidesiä oli jaossa sekä turvavälit pyrittiin pitämään kaikissa tilanteissa.

Työpaja Sääksjärven koululla 29.9.2020

- Projektin edustajina työpajassa olivat paikalla:

  Tero Haarajärvi, Pirkanmaan ELY-keskus (liikenne ja infrastruktuuri)
  Johannes Järvinen, Pirkanmaan ELY-keskus (liikenne ja infrastruktuuri)
  Minna Huttunen, Pirkanmaan ELY-keskus (liikenne ja infrastruktuuri)
  Taina Klinga, Sitowise
  Rauno Tuominen, Sitowise
  Tero Backman, Sitowise
  Anna-Maria Kujala, Sitowise

- Tämän muistion on laatinut konsultin työryhmä.
- Muistion liitteenä on kooste työpajan esittelydioista.

17.11.2020

Valtatien 3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala
YVA JA YLEISSUUNNITELMA

Ote työpajan esittelykalvoista

TEAM LEMPI

RAMBOLL

SITOWISE

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Työpajan ohjelma

Klo 17.30 *Kahvi ja pulla*

Hankkeen esittely

Klo 18:15 *Työskentely pienryhmissä:*

Vaihtoehtojen vaikutukset

Klo 19:15 *Ryhmätyöskentelyn purku ja loppukeskustelu*

Tilaisuus päättyy viimeistään klo 20.00

Puheenvuorot

Tilaisuuden avaus
Tero Haarajärvi Pirkanmaan ELY-keskus

YVA-menettely
Taina Klinga, Team Lempi

Vaihtoehtojen esittely
Tero Backman, Team Lempi

Tehtävä
Anna-Maria Kujala, Team Lempi

Kahvitukset järjestänyt koulun 9-luokka, tuotto leirikoulurahastoon.

Hanke

Mitä tehdään?

- Yleissuunnitteluprosessi, johon kuluu YVA-menettely ja maantielain mukainen yleissuunnitelma valtatien 3 ja Tampereen kaupunkiseudun 2-kehän parantamisesta.

Miksi tehdään?

- Valtatie 3 on Suomen päätieverkkoa ja osa TEN-T verkkoa ja suunnitelma-alueella myös Tampereen sisääntuloväylä etelän suunnasta.
- Valtatien 3 ongelmana on liikenteen välityskyvyn riittämättömyys. Liikenteessä on sujuvuusongelmia aamu- ja iltaruuhkan aikaan sekä viikonloppuisin.
- Liikenneturvallisuuspuutteita Sääksjärven ja Tampereen eritasoliittymien kohdalla.
- Liikenne tulee lisääntymään muuta liikenneverkkoa nopeammin Tampereen seudun hyvin vahvasti kasvavan maankäytön vuoksi.
- Yhteyden parantaminen on maakunnan ja kaupunkiseudun tavoitteissa.

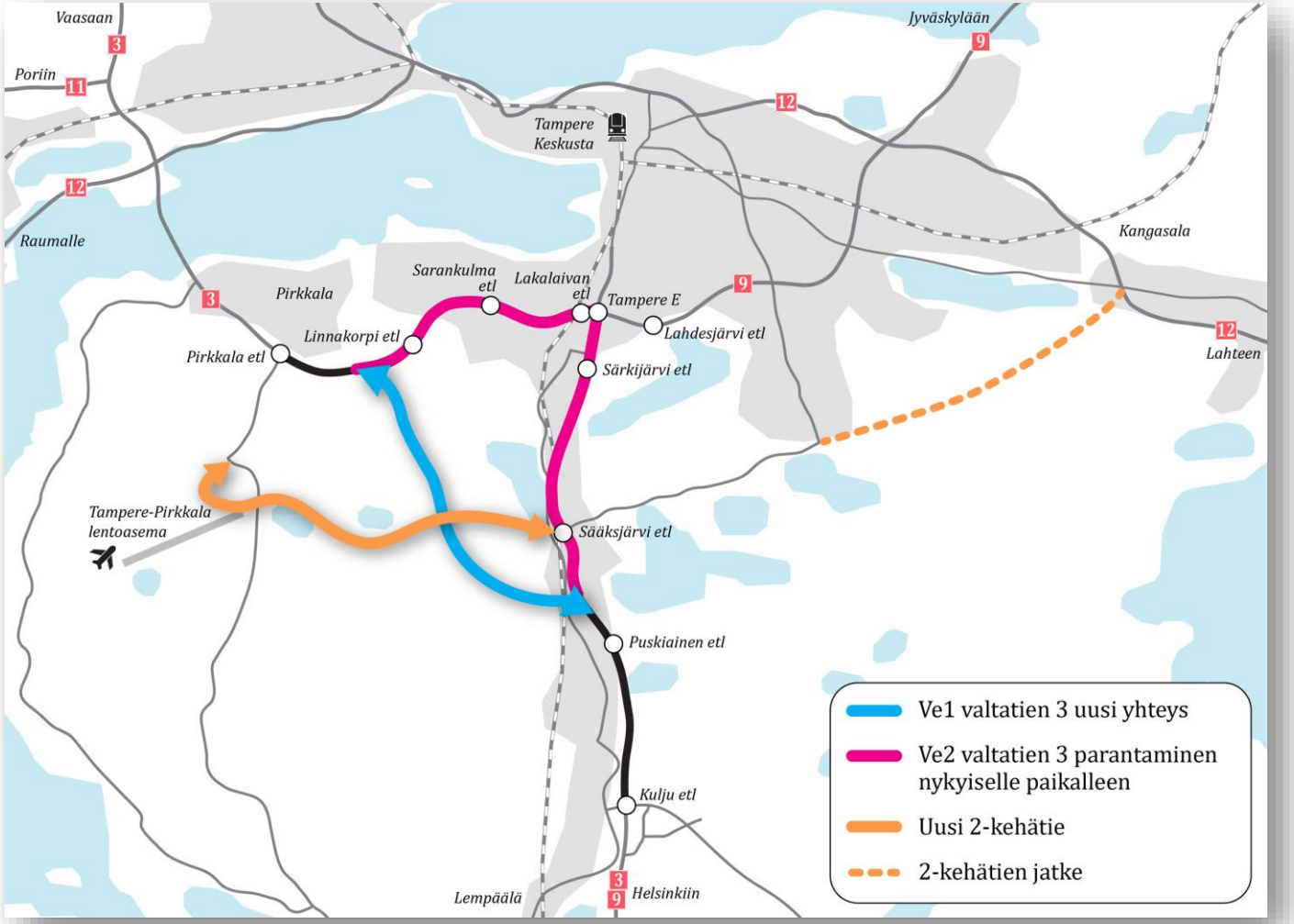

Mitä arvioidaan YVA-menettelyssä?

Ympäristövaikutukset
YVA-laki 252/2017 2§

- Ympäristövaikutuskäsitys on laaja.
- Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on tunnistaa tämän hankkeen todennäköisesti merkittävät vaikutukset.

- Yhteisvaikutukset muun maankäytön kanssa varsin haastavia arvioitavia!

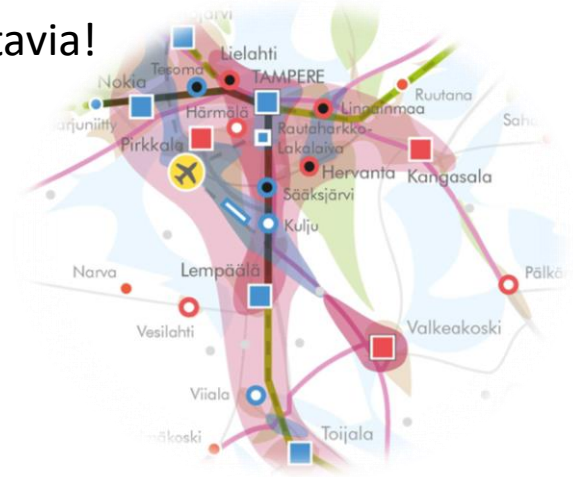

Tutkitut vaihtoehdot

- **Vaihtoehto 0+** sisältää nykyisen valtatien vähäisiä liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja meluntorjuntaan liittyviä parantamistoimenpiteitä
- **Vaihtoehto 1** sisältää nykyisen valtatien parantamisen 3-3 –kaistaiseksi välillä Marjamäki – Puskiainen sekä valtatien uuden linjauksen välillä Puskiainen–Linnakallio
- **Vaihtoehto 2** sisältää valtatien parantamisen nykyisellä paikallaan 3+3 –kaistaiseksi valtatieksi.
- Vaihtoehdot 1 ja 2 sisältävät Tampereen kaupunkiseudun **2-kehätien** (mt 309) toteuttamisen lentoaseman ja Sääksjärven välillä. 2-kehätien (mt 309) linjauksen osalta tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa.

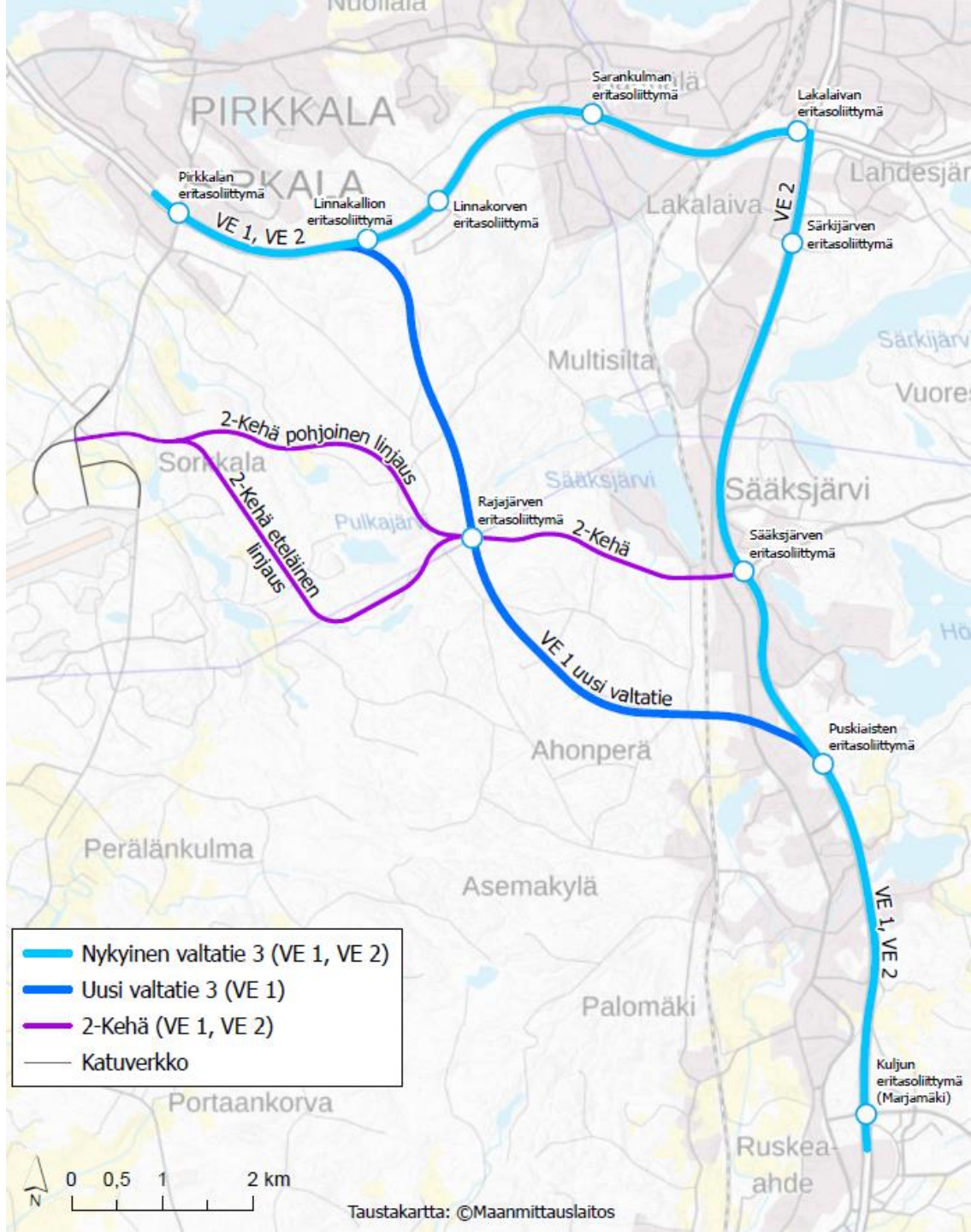

Vaihtoehto 0+

- Valtatie säilyy nykyisellään eli valtatie on nykyinen kaksiajoratainen nelikaistainen moottoritie.
- Nopeusrajoituksena ovat muuttuvat nopeusrajoitukset, joissa suurin nopeusrajoitus on 120 km/h Kuljun ja Särkijärven välillä sekä 100 km/h läntisellä kehätiellä (Lakalaiva – Pirkkala).

Parantamistoimenpiteet:

- Toteutetaan valaistus puuttuvalle osuudelle Kuljun eritasoliittymän (Marjamäki) ja Sääksjärven välille.
- Puskiaisten eritasoliittymä parannetaan siten, että nykyisiä liittymis- ja erkanemiskaistoja pidennetään täyttämään suunnitteluohjeiden mukaiset pituudet.
- Särkijärven eritasoliittymä parannetaan jatkamalla etelän suunnan erkanemiskaistaa noin 100 metrin matkalla.
- Läntiselle kehätielle Lakalaivan ja Sarankulman eritasoliittymien välille toteutetaan sekoittumiskaista.
- Meluntorjunnan toimenpiteitä toteutetaan Sääksjärven kohdalle ja muihin merkittäviin kohteisiin.
- Liikenteenhallinnan toimenpiteitä, joita voivat olla muun muassa muuttuvat nopeusrajoitukset 60-120 km/h ja muuttuvat liikennemerkit tai varoitusopasteet.

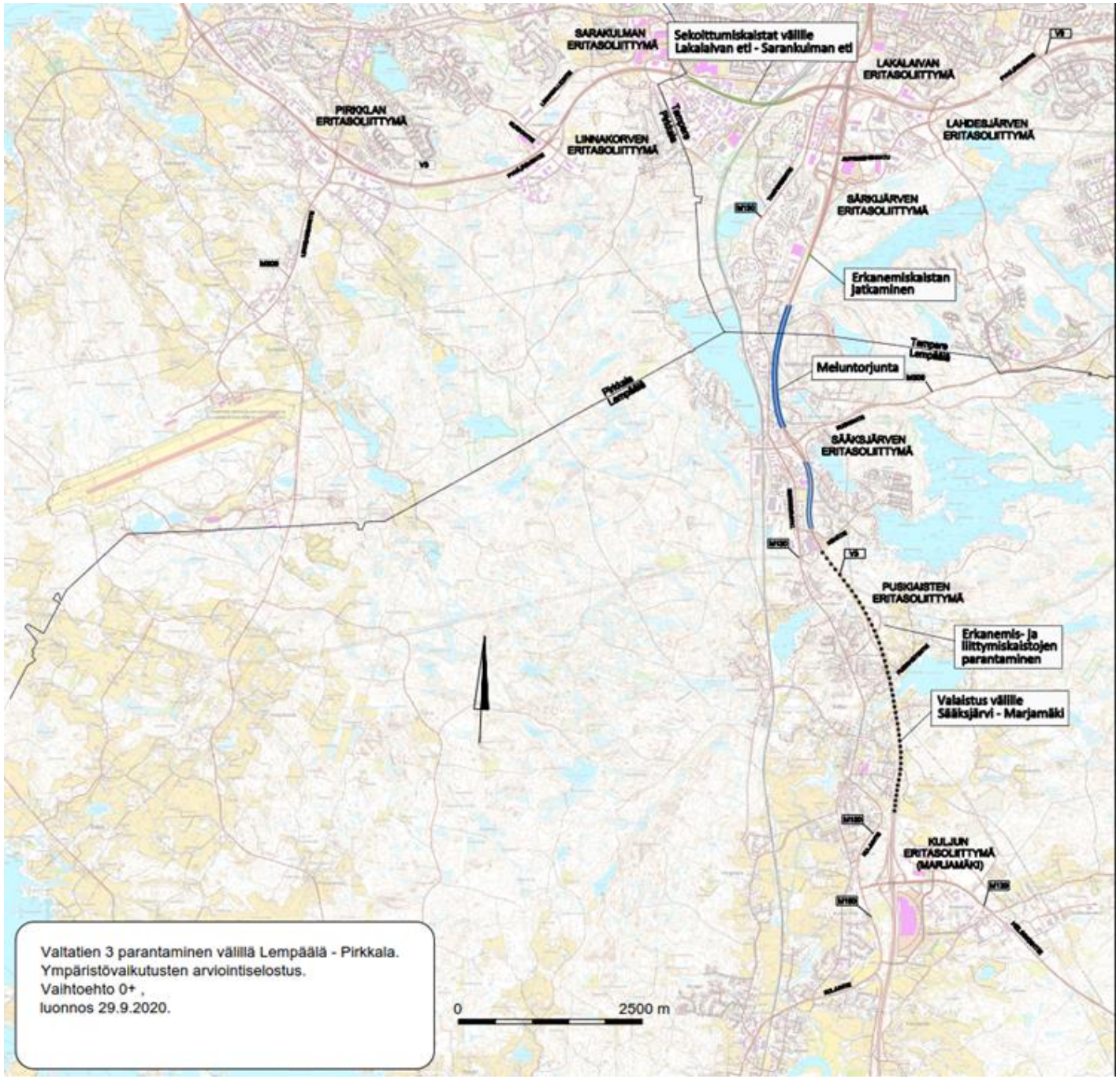

Vaihtoehto 1

- Uusi valtatielinjaus toteutetaan välillä Puskiaisten eritasoliittymä – Linnakallio.
- Vaihtoehdon mitoitusnopeus on 120 km/h muulla tieosuudella paitsi Linnakallion kohdalla mitoitusnopeus on 100 km/h.

Toimenpiteet:

- Nykyinen valtatie 3 parannetaan Kuljun ja Puskiaisten eritasoliittymien välillä toteuttamalla valtatielle lisäkaistat (3+3 – kaistaa)
- Uusi valtatielinjaus toteutetaan Puskiaisten ja Pirkkalan eritasoliittymien välille. Uuden valtatielinjauksen poikkileikkaus on 2+2 -kaistainen moottoritie.
- Särkijärven eritasoliittymää parannetaan jatkamalla etelän suunnan erkanemiskaistaa noin 100 metrin matkalla.
- Läntiselle kehätielle Lakalaivan ja Sarankulman eritasoliittymien välille toteutetaan sekoittumiskaistat.
- Meluntorjuntaa toteutetaan melualueille. Meluntorjuntaa toteutetaan myös nykyiselle valtatielle 3.
- Koko suunnitteluosuudella valtatielle toteutetaan valaistus.
- Toteutetaan 2- kehätie Sääksjärven ja Pirkkalan lentokentän välille.
- Liikenteenhallinnan toimenpiteitä, joita voivat olla muun muassa muuttuvat nopeusrajoitukset 80-120 km/h ja muuttuvat liikennemerkit tai varoitusopasteet.

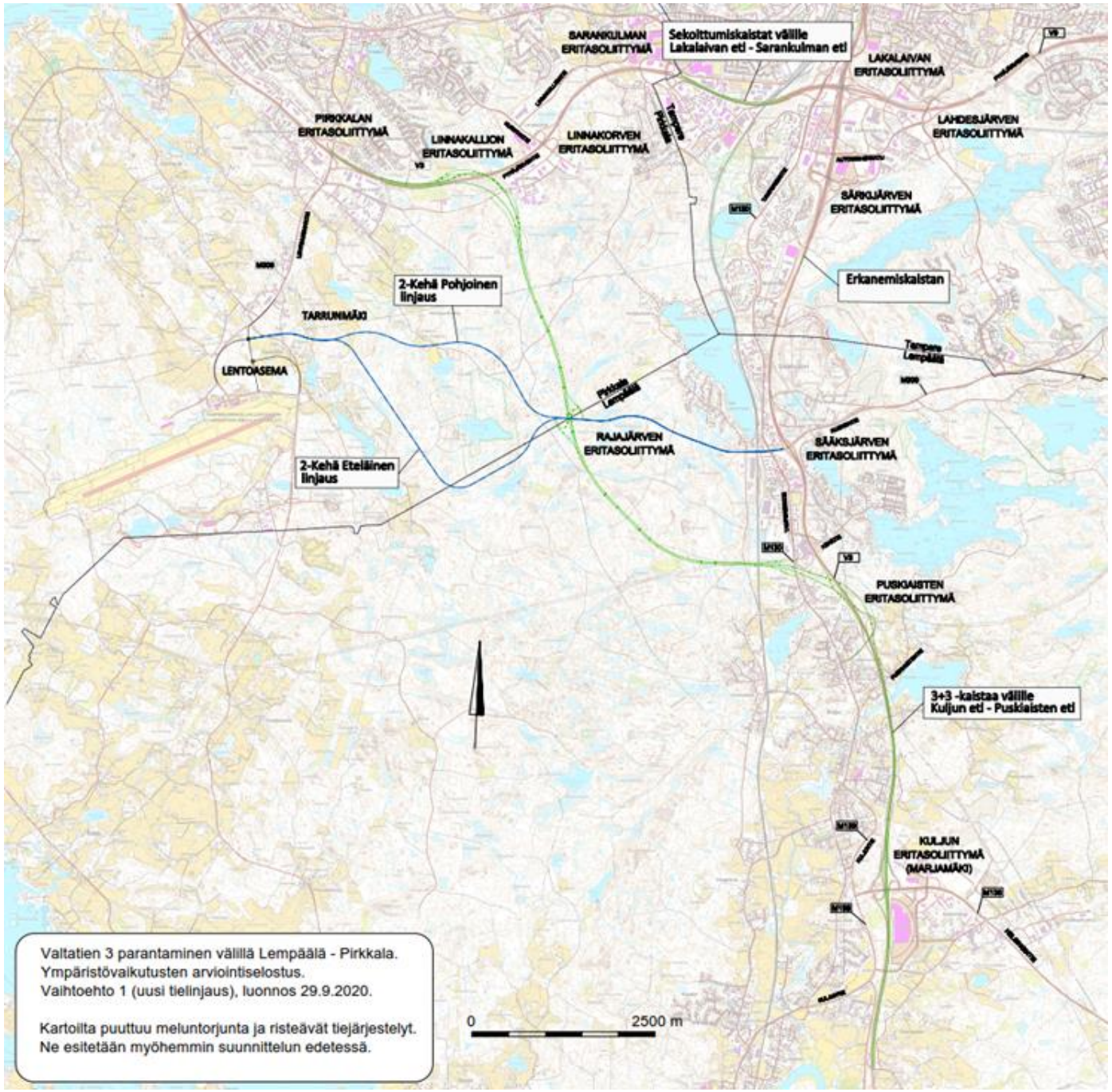

Vaihtoehto 2

- Valtatie parannetaan nykyiselle paikalleen.
- Nopeusrajoituksena ovat muuttuvat nopeusrajoitukset, joissa suurin nopeusrajoitus on 120 km/h Kuljun ja Särkijärven välillä sekä 100 km/h läntisellä kehätiellä (Lakalaiva – Pirkkala).

Toimenpiteet:

- Valtatie parannetaan Kuljun ja Särkijärven eritasoliittymien välillä sekä Lakalaivan ja Pirkkalan eritasoliittymien välillä toteuttamalla valtatielle lisäkaistat, moottoritien poikkileikkaus on 3+3 -kaistainen moottoritie.
- Lakalaivan eritasoliittymän liikennejärjestelyjä parannetaan siten, että valtatieltä lisätään liittymiskaista eritasoliittymään Vaasan ja Jyväskylän suunnan ramppiin Särkijärven eritasoliittymän pohjoispuolella.
- Meluntorjuntaa toteutetaan melualueille.
- Koko suunnitteluosuudella valtatielle toteutetaan valaistus.
- Toteutetaan 2- kehätie Sääksjärven ja Pirkkalan lentokentän välille.
- Liikenteenhallinnan toimenpiteitä, joita voivat olla muun muassa muuttuvat nopeusrajoitukset 80-120 km/h ja muuttuvat liikennemerkit tai varoitusopasteet.

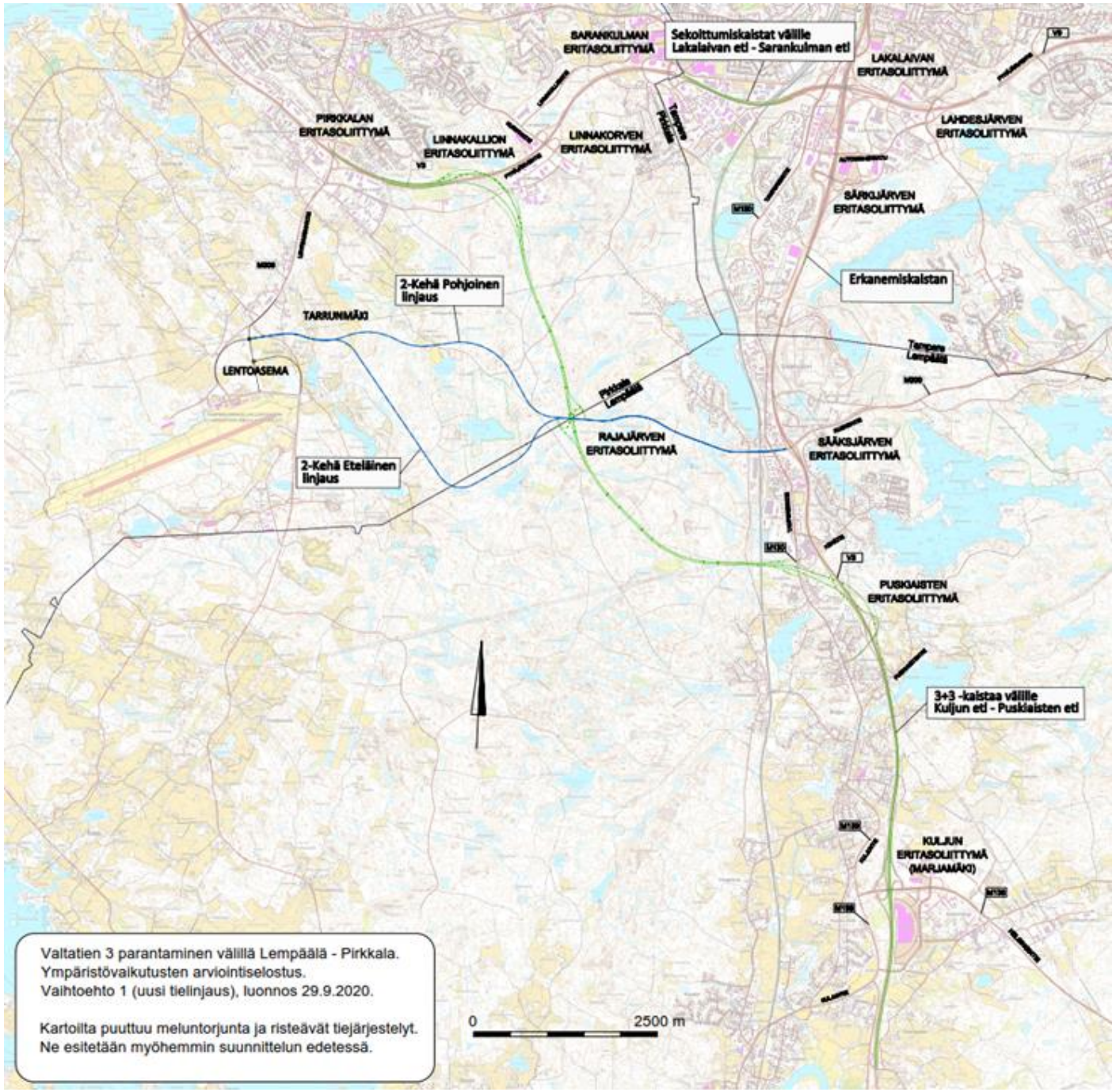

Työpajan tarkoitus ja tavoitteet

- **Tuottaa tietoa** ympäristövaikutusten arvioinnin pohjaksi.
  - Osallisilla on paras alueen tuntemus. Suunnittelijat saavat ajantasaista tietoa paikallisista oloista ja huomioitavista asioista.
  - Osallistujat arvioivat itse vaikutuksia.

- **Keskustellaan ja pohditaan asioita useasta näkökulmasta.**
  - Vaikutusten laaja käsittely ja avoin keskustelu edistävät hyväksyttävimmän ratkaisun löytymistä.

Ryhmätyöt

- Jakaudutaan ryhmiin työskentelemään.

- Alueelliset ryhmät:
  - A) Lempäälä / Sääksjärvi
  - B) Pirkkala
  - C) Lempäälä / Ideaparkin ja 2-kehän alue

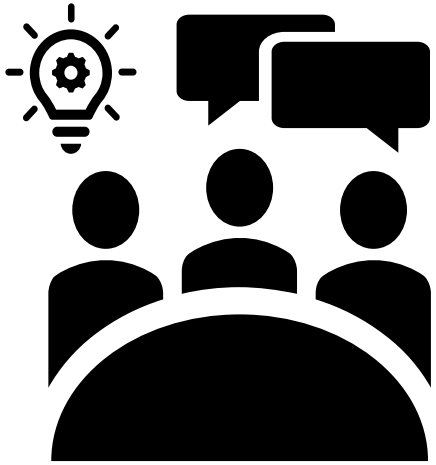

- Materiaalina YVA-menettelyn vaihtoehdot kartalla. Tukena:
  - maakuntakaavakartta
  - teemakarttoja
  - poikkileikkauksia
  - melukartat

Ryhmätyöt

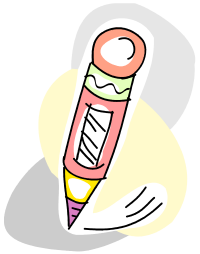

- Keskustelkaa ryhmissä ja merkitkää kartoille eri vaihtoehtojen

- **Myönteisiä vaikutuksia** vihreille tarralapuille

- **Haitallisia vaikutuksia** punaisille tarralapuille

- **Muut asiat** keltaisille tarralapuille
  - Nykytilanteen ongelmat
  - Haitallisten vaikutusten lieventäminen
  - Kommentit ja parannusehdotukset
  - Muut tärkeät ja korostettavat asiat

Ryhmätyöt

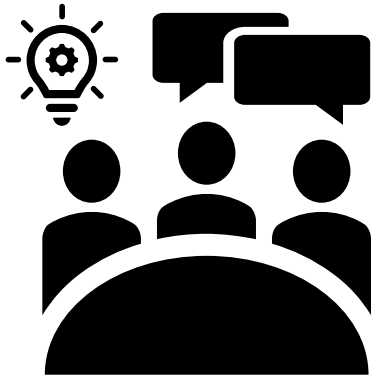

- Asiat merkitään tarralapuille ja kartoille.
  - Vapaamuotoisesti, kaikki ajatukset sopivat!
  - Konkreettiset huomiot ja ehdotukset helpottavat dokumentointia.
- Jokaiseen ryhmään tulee projektin edustaja keskustelemaan ja tekemään muistiinpanoja.
- Työskentelyaikaa 1 h
- Varautukaa esittelemään ajatukset lopussa muulle porukalle.

Kysymyksiä, pohdittavaa

MUUTOKSET

Miten elinympäristö muuttuu?
Miten luonnonympäristö muuttuu?
Miten maisema muuttuu?
Miten liikkuminen ja alueiden saavutettavuus muuttuvat?
Miten virkistys muuttuu?

VERTAILE VAIHTOEHTOJA

Mikä on tärkeää, kun valitaan jatkosuunnitteluun vaihtoehto?

Kenelle aiheutuu hyötyä, kenelle haittaa eri vaihtoehdoissa?

PARANNUKSET

Miten suunnitelmia voisi parantaa?

Miten haittoja voisi lieventää?

Kysymyksiä, pohdittavaa

Ympäristövaikutukset
YVA-lain 252/2017 2§ mukaan

Mitkä asiat YVA-lain ympäristövaikutuksista nousevat merkittäviksi tässä hankkeessa?

17.11.2020

Valtatien 3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala
YVA JA YLEISSUUNNITELMA

Työpajan tulokset

TEAM LEMPI

RAMBOLL

SITOWISE

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Työpajan keskustelu ja annetut palautteet

- Työpajassa käytiin keskustelua niin yhdessä esittelykalvojen pohjalta kuin ryhmissä karttojen äärellä. Ryhmäkeskustelujen tulokset käytiin läpi yhdessä keskustellen ja kommentoiden.
- Tähän alle on koottu keskustelua ja palautteita kutakin hankkeen vaihtoehtoa koskien sekä edempänä teemoittain.

- **Vaihtoehto 0+**
  - Vaihtoehtoon 0+ toivottiin lisättäväksi 3+3 kaistaa nykyisen tien parantamiseksi sekä hyvät melusuojaukset (käytännössä vaihtoehtoasettelun VE2 ilman 2-kehän rakentamista).

- **Vaihtoehto 1**
  - Valtatien uutta linjausta vastustettiin ja sen pelättiin aiheuttavan melua ja ilmanlaadun huononemista laajalle alueelle.
  - Uusi linjaus toivottiin rakennettavaksi ilman 2-kehää (joka rakennettaisiin mahdollisesti myöhemmin). Linjaus toivottiin myös rakennettavaksi junaradan alitse.
  - VE1 ratkaisee meluongelmaa Sääksjärvellä parhaiten.
  - VE1:n uusi linjaus aiheutti myös paljon luonnonympäristöön liittyvää huolta. Kartalle merkittiin mm. ’arseenialue’, ekologinen käytävä’, ’luontoarvoja’, vesitasapaino, yhtenäisen metsäalueen rikkoutuminen sekä Pehkusuo ja Pulkanjärvi.
  - Riittäviä melusuojauksia toivottiin.

Työpajan keskustelu ja annetut palautteet

- **Vaihtoehto 2**
  - Tätä vaihtoehtoa kannatettiin, jotta ei tarvitsisi rakentaa valtatien uutta linjausta.
  - Nopeusrajoitusta toivottiin 100 km/h sekä kaistoja kapeammaksi.
  - Voiko kolmannet kaistat rakentaa nykyisten kaistojen väliin, ettei tietä tarvitsisi leventää?

- **2-kehä on mukana vaihtoehdoissa 1 ja 2. Tässä yhteen vedettynä 2-kehään liittyvä palaute:**
  - 2-kehän rakentaminen aiheutti huolta mm. Sipilän alueella Sääksjärvellä (lasten ja muiden kulkijoiden turvallinen liikkuminen ja Sääksjärven risteyksen ruuhkautuminen)
  - Vihersiltoja ja/tai tunneliin kokonaan viety tie mainittiin mahdollisena kehätieratkaisuna.
  - 2-kehän tarve kyseenalaistettiin vähäisen lentoliikenteen vuoksi.
  - Lentoaseman lähistölle merkittiin kartalle ’kulttuuriperintöarvoja’ (Sorkkalan alue)
  - Lentoaseman alueen tieverkon kohdalle merkittiin karttaan: Onko nämä tielinjaukset mukana YVA-suunnittelussa? Nämä ei ole mukana VAT eikä maakuntakaavassa -> Onko tämä itseään toteuttava visio?

Työpajan keskustelu ja annetut palautteet

- **Melu ja muut häiriöt**
  - Keskustelussa nostettiin esiin melulaskentojen perusperiaatteet: EU:n ohjeiden mukaan laskenta tulisi toteuttaa 4 m korkeudella. Aiemmin laskennat on laskettu 2 m korkeuden mukaan.
  - Suunnitellun Puskiaisten eritasoliittymän alueella huolettavat melu, viherkäytävien ja luonto-alueiden pysyvyys sekä vesistöt ja vesitasapaino.
- **Ympäristö**
  - Suunnitteluhankkeissa usein esiintynyttä ”maastokäytävä” -termiä pyydettiin välttämään, koska maastossa ei ole vielä olemassa mitään käytävää.
  - Moottoritien alitus on vain harvassa kohtaa, mikä vähentää liikkumista alueella, niin ihmisillä kuin eläimillä (VE1). Silta olisi parempi, vaikka onkin kallis, luonnon arvoa taas on vaikea mitata rahassa.
  - Kuinka paljon kalliota joudutaan murskaamaan eri vaihtoehtoasetteluissa? Hankkeessa otetaan huomioon massatasapaino, ja tarvittavat massat yritetään saada samalta alueelta käyttöön. Leikkausmassoja voidaan käyttää esim. meluvalleihin. Jos linjausta levennetään, tarvitaan siinä tapauksessa massoja muualta. Tässä suunnitteluvaiheessa ei vielä mietitä tarkasti näin pitkälle. Massojen siirtelyn suunnittelu on lopulta urakoitsijan tehtävä.
  - Virkistysalueet ja ekologiset käytävät huolettavat Puskiaisten oikaisun kohdalla.
  - 2-kehän eteläisen vaihtoehdon osalta nostettiin esiin norot linjauksen kohdalla sekä valtiollinen maankäyttövaraus.

Työpajan keskustelu ja annetut palautteet

- **Liikenteen kehitys**
  - Lakalaivan liittymän alueella nykyisellään kovin ruuhkaista ja nopeudet suuria, risteyksessä seisovien autojen jonot tulevat liittymästä poistuttaessa nopeasti vastaan. Myös Kuljun liittymä mainittu vaarallisena nykyisellään.
  - 2-kehän eteläinen vaihtoehto kulkisi Säijän alueen poikki, joka nykyisellään on pussiperä liikenteellisesti.
  - Lentokentän alueen linjauksia toivotaan tutkittavaksi, kun lentokentän ilmailuliikenne on ollut niin vähäistä.
  - Lentokenttä ei voi olla suunnittelun veturi, vaan ihmisten ja liikkumisen tarpeet.
  - Ehdotettu, että jätetään kehätie nyt tekemättä. Kun mahdollinen uusi rautatielinjaus (oikorata) tulee ja kulkee lentokentän kautta, laitetaan kehätie samaan putkeen, ettei tarvitsisi rikkoa luonnon monimuotoisuutta eikä asukkaiden hiljaisuutta.

Työpajan keskustelu ja palautteet tiivistettynä kartalle

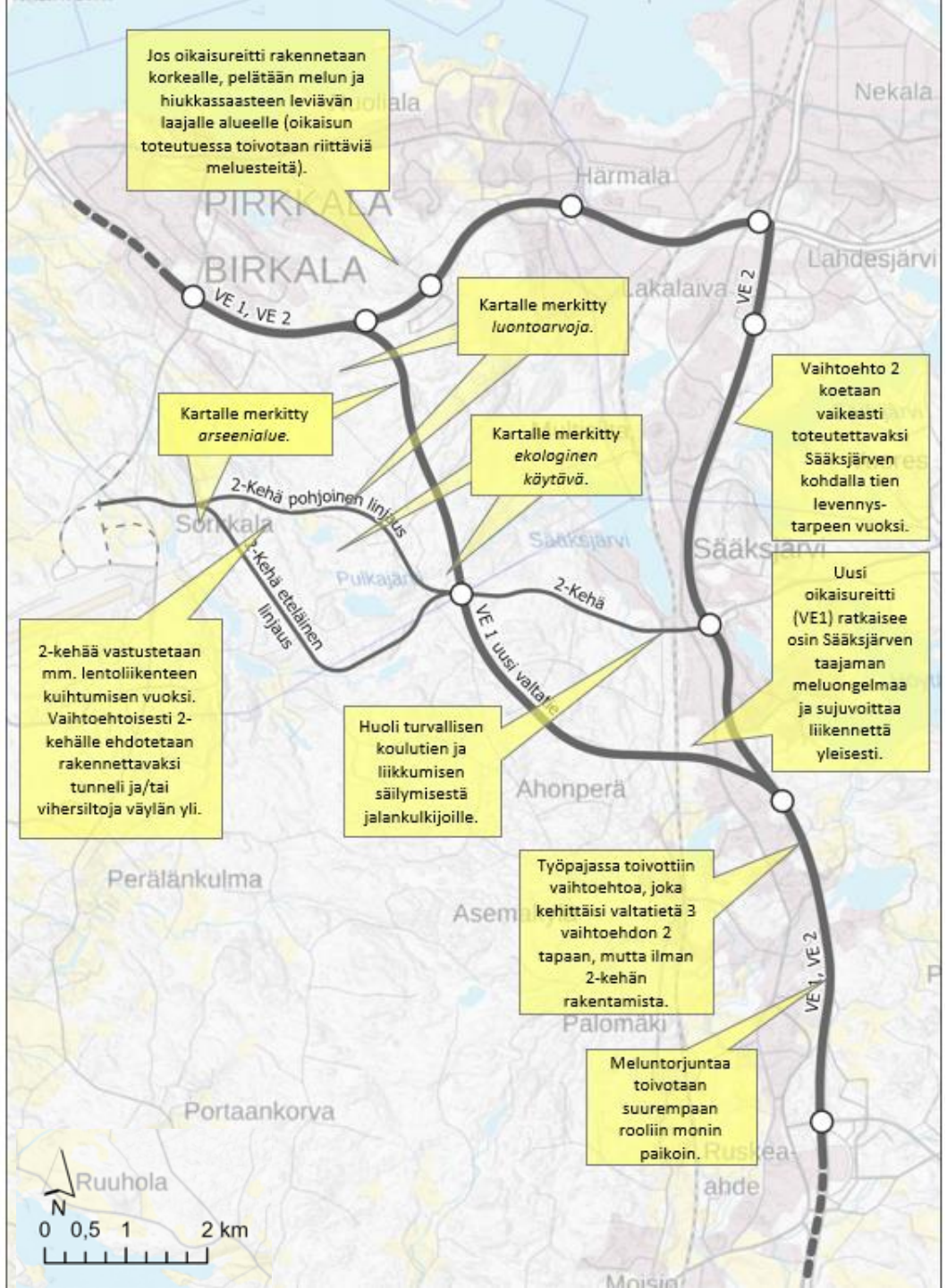

17.11.2020

Valtatien 3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala
YVA JA YLEISSUUNNITELMA

TEAM LEMPI

RAMBOLL

SITOWISE

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kiitos kaikille työpajaan osallistuneille!